Wijkzorg Amsterdam Oost

2019 – 2020 Verstevigen van wijknetwerken

Verkorte publieksversie

Fotograaf: Rein Kooyman

Netwerksamenwerking is de belangrijkste voorwaarde om samenredzaamheid te bereiken en een voorwaarde voor passende (individuele) ondersteuning – alliantie Wijkzorg Oost

Wijknetwerken zijn

- voor alle bewoners

- voor de aansluiting tussen de sociale basis en het zorgdomein

- voor de leefbaarheid en veiligheid in de wijk

- voor een gezamenlijke aanpak van maatschappelijke problemen

- voor de signalering en/of het bereiken van risicogroepen/-personen

- om preventief te kunnen werken

- voor tussenruimte (leerruimte)

- voor dwarsverbanden en korte lijnen

- voor samenwerking tussen alle domeinen

De focus van Wijkzorg Oost ligt op het initiëren en faciliteren van netwerkactiviteiten waarbij we zorgen voor allerlei (duurzame) verbindingen. Daarnaast geven we stedelijk advies in de doorontwikkeling binnen het sociaal domein en andere ontwikkelingen zoals op het gebied van de arbeidsmarkt.

©Wijkzorg Amsterdam Oost

Auteur: Charissa Maduro

Eindredactie: Inge Arends

Verantwoording 2019 en jaarplan 2020 – *verkorte publieksversie*

oktober 2019

Inhoud

1. Inleiding 4
1.1 Wijkzorg 4
1.2 Wijkzorg Oost 5
1.3 Sociale Basis Oost 6
2. Korte terugblik 2019 7
3. De belangrijkste lessen in de opdrachten 8
3.1 Wat doen we nu eigenlijk? Activiteiten, processen en projecten 8
3.2 De belangrijkste acties en rollen van de alliantie Oost in 2019 9
3.3 Projecten waaraan de alliantie Oost meewerkt 9
4. Toegang 10
5. Netwerkvorming/versterking 10
6. Deskundigheidsbevordering 10
7. Jaarplan 2020 11
8. Uitwerking plannen 11
8.1 Voortzetting van netwerk versterken en netwerkactiviteiten: 11
8.2 Koppeling van projecten en nieuwe projecten 12
9. Communicatie 2020 14
10. Aanbevelingen 14

Kenmerkend voor Oost is de enorme diversiteit. De alliantie Wijkzorg Oost is ook divers:

1. Inleiding

Wanneer we terugkijken naar het samenwerkingsklimaat in Oost anno 2017 dan mogen we met elkaar trots zijn op wat we hebben bereikt. In relatief korte tijd is er minder concurrentie, meer onderling vertrouwen tussen aanbieders en meer samenwerking tussen uiteenlopende netwerkpartijen. Trots kunnen we zijn op de zorgprofessionals die een enorme ontwikkeling hebben doorgemaakt door overstijgend en anders te gaan werken. En trots dat hun deskundigheid door Amsterdammers goed beoordeeld wordt.[1] Steeds meer zorgprofessionals in Amsterdam vinden oplossingen met en binnen de sociale basis. We zijn onverminderd gedreven om dit verder te stimuleren want nog niet iedere (zorg)professional kan breed kijken en anders geldt de kracht van herhaling. Terugkijkend zijn we ook trots op de ontwikkeling die we als alliantie hebben doorgemaakt. We hebben veel geleerd over netwerksamenwerking wat we kunnen overdragen. Het komende jaar verwachten we nog een paar slagen te maken.

1.1 Wijkzorg

Wijkzorg (als toegang) verdwijnt, netwerksamenwerking blijft

Het jaar 2019 startte voor alle allianties en alle organisaties en alle betrokkenen bij Wijkzorg met het onverwachte nieuws dat er Buurtteams komen met ingang van 2021. Dat nieuws heeft 2019 absoluut gedomineerd. Aan alle kanten hebben we meer inspanningen moeten leveren dan tevoren. De kwetsbaarheid van de netwerken kwam aan het licht: ze wankelen direct bij onzekerheid. Onafhankelijke sturing en voeding (energie) blijkt continu nodig te zijn om netwerksamenwerking te behouden als meerwaarde voor bewoners.

De naam van Wijkzorg en wijkzorgnetwerken dekt niet de lading en schept nog steeds verwarring bij nieuwkomers. Is het de wijkverpleging? Is het een team? Wijkzorg is een netwerksamenwerking tussen zorg en andere domeinen. We spreken vanaf dit plan voortaan niet meer van wijkzorgnetwerken maar van wijknetwerken.

Vanwege het open karakter van een netwerkstructuur is er verbinding en samenwerking mogelijk met allerlei uiteenlopende wijkpartners – informeel, formeel en alle domeinen. Wijknetwerken zijn van belang voor individuele bewoners voor maatwerk als ook voor de aanpak van maatschappelijke problemen, de leefbaarheid in de wijk en om preventief te kunnen werken.

Door netwerksamenwerking en -activiteiten ontstaat meer creativiteit en vindingrijkheid in de ondersteuning van Amsterdammers bij alle partijen. De deskundigheid van professionals én betrokkenen wordt daarmee ontwikkeld met en door allerlei invalshoeken, kennis en expertises buiten de eigen kring. Het verbreekt de kokers van ambtenaar tot ervaringskundige. Uit je eigen bubbel stappen, out-of-the-box denken, kennis en ervaringen delen; daar zetten we nog steeds op in.

Door actuele ontwikkelingen heeft de samenwerking tussen de allianties Wijkzorg een vlucht genomen in 2019; er wordt van elkaar geleerd, overgenomen, georganiseerd, gebundeld en samen gecreëerd. Met name hebben we onderzocht wat het belang is van netwerksamenwerking. We zijn tot de conclusie gekomen dat wijknetwerken ook in de toekomst noodzakelijk blijven. In het besluit rondom Buurtteams is netwerksamenwerking dan ook een onderdeel geworden. Het uitvoeringsplan

[1] Pilot Cliëntervaringsonderzoek Wijkzorg april-mei 2019 uitgevoerd door de gemeente.

wordt momenteel verder uitgewerkt door de gemeente met input vanuit het (werk)veld en de allianties Wijkzorg.

De allianties Wijkzorg hebben de krachten gebundeld met onder andere als resultaat dat er een stedelijk evaluatieplan 2019 en jaarplan 2020 is geschreven. Het gezamenlijk plan beschrijft de leerervaringen met werkbare principes en mechanismen, evalueert de stedelijke activiteiten die in 2019 gezamenlijk zijn uitgevoerd, benoemt de doelen voor 2020 en aanbevelingen voor een soepele overgang naar de Buurtteams die alle zeven allianties Wijkzorg onderstrepen.

Op basis van de leerervaringen van Wijkzorg is duurzame netwerksamenwerking te realiseren door:

1. Een collectieve ambitie
2. Gedeeld eigenaarschap / verantwoordelijkheidsgevoel
3. Inhoudelijk goede netwerkwerkactiviteiten (relevantie, ontspanning en inspiratie)
4. Ondersteuning van het netwerk op verschillende niveaus
5. Overstijgende, onafhankelijke aanjagers in het netwerk voor verbinding
6. Tijd, geduld, doorzettingskracht!

Voor een toelichting per punt en meer: zie het jaarplan allianties Wijkzorg 2020.

Het uitgebreide plan Oost is een verantwoording en aanvulling op stadsdeelniveau en vormt een geheel met het stedelijke plan en de andere deelplannen. In deze verkorte versie is met name de leerervaringen en verantwoording over 2019 ingekort. Daarnaast zijn voorbeeldverhalen uit de praktijk geschrapt als ook toelichtingen en bijlagen.

1.2 Wijkzorg Oost

Sinds september 2019 is de alliantie versterkt met twee nieuwe partijen vanuit (en namens het Platform) Informele Zorg[2]: Assadaaka Community en De Regenboog Groep – informele zorg. Een joint venture tussen informele zorg en formele zorg op alliantieniveau was al een wens vanaf 2017.We zagen destijds allerlei risico's. Het kostte uiteindelijk alleen tijd, lef en doorzettingskracht om zover te komen.

De rol van de alliantie Oost als motor van netwerksamenwerking en -verduurzaming is duidelijker geworden in dit afgelopen jaar. De focus van Wijkzorg Oost ligt op het initiëren en faciliteren van netwerkactiviteiten waarbij we zorgen voor verbindingen tussen zorg – welzijn, tussen informeel – formeel, tussen zorg en allerlei andere domeinen zoals wonen. In 2020 streven we naar het verduurzamen van netwerksamenwerking.

Daarnaast geven we stedelijk advies in de doorontwikkeling binnen het sociaal domein en andere ontwikkelingen zoals op het gebied van de arbeidsmarkt. We nemen deel aan verschillende stuurgroepen en ondersteunen en/of werken samen binnen projecten. We proberen zoveel mogelijk samenhang en structuur te creëren en overlap weg te nemen.

Wat betreft de opdracht 'toegang' zijn er nog meer wegen ontstaan wat enerzijds het bereik voor professionals vergrootte maar anderzijds is er geen eenduidigheid ofwel herkenbare toegangspoorten voor bewoners. Slechts 46% van de bewoners kon "(heel) gemakkelijk een

[2] Zie bijlage – Platform Informele Zorg Oost

hulpverlener vinden".[3] Wij gaan ervan uit dat de Buurtteams belangrijke bakens in de wijknetwerken worden; voor de bewoner als een nieuwe buur met een duidelijke toegang tot zorg en ondersteuning en voor het netwerk als nieuwe samenwerkingspartner. Daartoe zal Wijkzorg Oost verder werken aan de ambitie en dit ook overdragen:

Iedere buurt in Oost heeft een actief en zichtbaar wijknetwerk waardoor een bewoner en/of de directe omgeving snel en adequaat kan schakelen wanneer ondersteuning of zorg nodig is.

De ideale omstandigheden daarbij zijn:

- het wijknetwerk is open, laagdrempelig, transparant, inclusief en breed
- de bewoner en informele krachten zijn leidend en staan altijd centraal
- wederzijds respect en vertrouwen, gelijkwaardigheid, tussen alle informele en formele betrokkenen
- korte lijnen (elkaar kennen)
- bottom-up met een lerende houding
- met dwarsverbanden en betrokkenheid vanuit verschillende lagen (uitvoering, management, bestuurlijk) en domeinen
- niet alleen persoonsgebonden maar tevens samenwerking op organisatieniveau voor de continuïteit
- de gemeente als co-partner die hierin bottom-up meewerkt

1.3 Sociale Basis Oost

De sociale basis[4] wordt ook wel aangeduid als het 'cement' in de samenleving, een weefsel van verbindingen bestaande uit informele netwerkwerken, overheid, onderwijs, buurtwerk, burgerinitiatieven, etc. Het formele[5] deel wordt gevormd door de organisaties, diensten en voorzieningen die burgers professionele ondersteuning bieden. Het informele[6] deel zijn burgers die individueel of collectief zelf bijdragen aan de sociale basisinfrastructuur.

Oost heeft vijf gebieden, 32 buurten en 140.300 bewoners.[7] De buurten zijn divers in bewoners, charmes, problematiek en wijknetwerken. De sociale basisinfrastructuur is stevig met o.a. twee maatschappelijk dienstverleners die Oost samen versterken en er is een veelvoud aan informele initiatieven.

Concentraties per gebied

Gebied	MaDi	Informele initiatieven
Oostelijk Havengebied	Civic	Actieve bewoners, Stadsdorp
Indische Buurt	Civic	Buurtcommunities, migrantengroepen

[3] Pilot Cliëntervaringsonderzoek Wijkzorg april-mei 2019 uitgevoerd door de gemeente.
[4] De sociale basis: terug van weggeweest, startnotitie april 2018, Movisie
[5] De sociale basis: terug van weggeweest, startnotitie april 2018, Movisie
[6] De sociale basis: terug van weggeweest, startnotitie april 2018, Movisie
[7] Kerncijfers Amsterdam 2019, bron ois.amsterdam.nl

Oud-Oost	Dynamo	Zelforganisaties, bewonersplatforms, migrantengroepen
Watergraafsmeer	Dynamo	Buurtinitiatieven, vrijwilligers, mantelzorgers
IJburg/Zeeburgereiland	Dynamo	Actieve bewoners, mantelzorgers

De organisaties rondom informele zorg en ondersteuning en de individuele informele inzet zijn directe en onmisbare schakels tussen het zorgdomein en bewoners wat nog niet altijd erkend wordt. Informele zorg en ondersteuners worden vaak gevraagd als ze nodig zijn maar een win-winsituatie voor de bewoner is pas te bereiken wanneer alle partijen meepraten en meebeslissen.

Hierbij hebben we het in Oost niet langer over 'afschalen'. Want informele ondersteuning is geen afvoerput maar het startpunt. Wijkzorg Oost streeft ernaar dat dit stedelijk en formeel wordt geborgd: dat de professionele/formele organisaties rondom informele zorg maar ook de kleinere informele initiatieven per wijk ertoe doen als gelijkwaardige samenwerkingspartners.

2. Korte terugblik 2019

In januari werden wij geconfronteerd met het nieuws dat het "allemaal anders moest." Dat veroorzaakte binnen de netwerken onrust. De samenwerking binnen de netwerken is uiteindelijk verstevigd. Wij zijn in staat gebleken om deze onrust om te zetten in kracht, door de focus te houden op de inhoud, door een aantrekkelijke werkomgeving te blijven bieden en dito leeromgeving. Als alliantie hebben we nieuwe activiteiten ontwikkeld en er is meer geld uitgetrokken voor training.

We haakten aan bij leuke en interessante gemeentelijke bijeenkomsten . Zo was er "Cijfersoep" op het stadsdeel georganiseerd door OJZ: wat klopt er van de cijfers over armoede, eenzaamheid, kwetsbaarheid, jongerenproblematiek, e.a.? Het gesprek erover voeren is heel interessant en wat ons betreft goed om verder uit te diepen.

Er waren drie stedelijke ontwikkeldagen rondom het uitvoeringsplan Buurtteams waarbij partijen uit Oost voldoende vertegenwoordigd waren maar informele zorg onvoldoende. Een opbrengst was dat we konden meedenken en conceptteksten voor het uitvoeringsplan met elkaar hebben geschreven.

Een van de vier Verbondsteams in Amsterdam - als voorloper van de Buurtteams - is in maart van start gegaan in Oost: Verbondsteam Dapperbuurt. Daaromheen is een leercirkel met alle betrokken partijen maar ook een supportersgroep gevormd bestaande uit OJZ (projectleider Wijkzorg en gebiedspartner Oost), het stadsdeel (Gebiedspool) en de projectleider Wijkzorg Oost.

Vanuit de alliantie organiseerden we kampvuur- en keukentafelgesprekken, stedelijke alliantiesessies Wijkzorg, kernteamsessies van de wijktafels, brainstormsessies, wijktafelbijeenkomsten, themabijeenkomsten, workshops, een uitwisselingsevent, Broodje Casus, Pitch & (Pr)Oost, etc.

3. De belangrijkste lessen in de opdrachten

- Toegang: “toegang kan iedereen zijn” en daarbij “eenduidig zijn” is niet realiseerbaar.
- Netwerkvorming: een netwerk onderhouden kost tijd, geduld, geld en een aanjager(s) die de concurrentie wegneemt, verbindt, aansprekende en relevante netwerkactiviteiten organiseert waarbij mensen elkaar regelmatig ontmoeten en leren kennen.
- Netwerkversterking: ontstaat door samenwerking op thema’s en/of in projecten rondom een bepaalde buurt of problematiek.
- Deskundigheidsbevordering: het echte leren, leer je van elkaar met het liefst zoveel mogelijk kruisbestuivingen. Anders en breed kijken, moet continu in het hele netwerk gestimuleerd worden.

In de uitvoering van de drie opdrachten – toegang, deskundigheidsbevordering en netwerkversterking zijn de scheidslijnen niet altijd helder; in de praktijk gaan ze dikwijls in elkaar over. Het meeste budget gaat naar netwerkversterking.

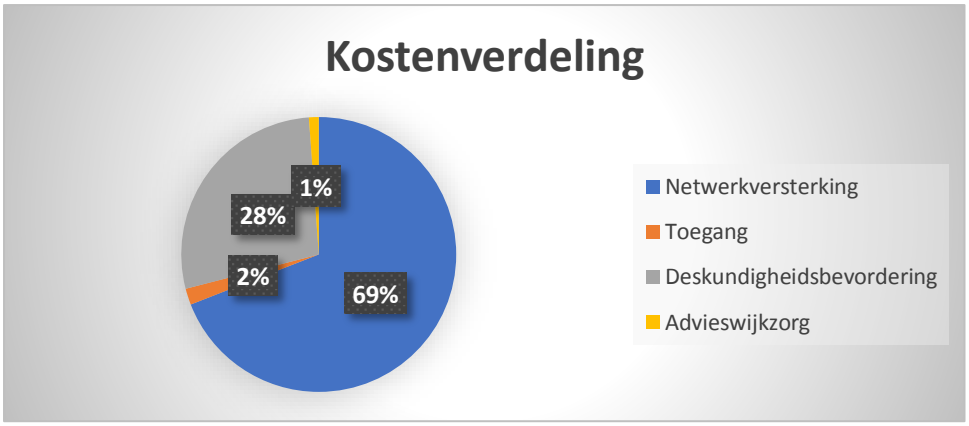

De meeste kosten betreffen echter tijdsinvesteringen die niet gedeclareerd worden of gedekt door gesloten beurzen of gefinancierd wordt door het stadsdeel. Dit jaar heeft de alliantie Oost een onderbesteding van 15% procent. Mede doordat we zelf minder projecten initiëren; we brengen projecten samen, denken en/of sturen mee. Tevens hebben we bewust bezuinigd wegens de tekorten in de Wmo behalve op de netwerksamenwerking.

3.1 Wat doen we nu eigenlijk? Activiteiten, processen en projecten

Voor het bestendigen van het netwerk zijn alleen netwerkactiviteiten niet voldoende; **de proceskant is even belangrijk**. Denk aan het sturen, beïnvloeden dan wel inspelen op processen, afstemming, overleggen, adviezen uitbrengen, e.a. De volgende figuur is een inschatting.

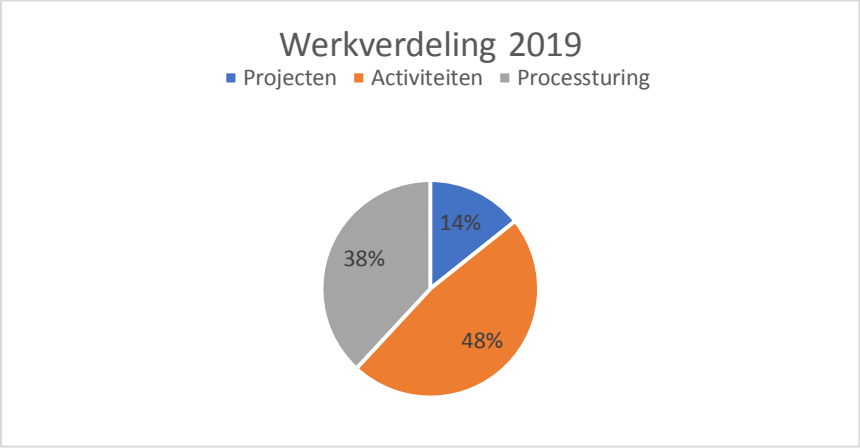

3.2 De belangrijkste acties en rollen van de alliantie Oost in 2019

1) **Netwerkstructuren verstevigen** als aanjager, verbinder, bemiddelaar, "lijmer" en facilitator
2) **Verbinding tussen informeel en formeel** verder stimuleren als ambassadeur, bemiddelaar, initiatiefnemer en samenwerkingspartner
3) **Samenwerking met het stadsdeel** en schakelfunctie tussen de gemeente en het (zorg)veld
4) **Aan de achterkant / onzichtbaar de motor** achter ontwikkelingen, processen en projecten
5) **Wijkzorg zichtbaar maken**: website bijhouden / aansturen stedelijk webteam, Week van de Wijkzorgnetwerken, interviews/verhalen, nieuwsbrieven en berichten op website
6) **Deskundigheidsbevordering & netwerk versterken**: uitwisselingsevent georganiseerd, leren van elkaar via casussen, energie in het netwerk stoppen als aanjager en motivator
7) **Kwaliteitsslag wijktafels;** trainen, faciliteren van kernteams en coachen gedurende het jaar als een doorlopend proces
8) **Implementatie en evaluatie project toegang Middenmeer**
9) **Adviserende rol** voor het hele netwerk en matchmaker
10) **Lobby** dat informele partners kunnen meedenken en betrokken worden bij het Verbondsteam Oost en in de toekomst bij de Buurtteams
11) **Netwerkactiviteiten ontwikkelen en organiseren**

NB. Bovenstaande opsomming heeft betrekking op wat de alliantie zelf ontwikkelt, uitvoert en aanjaagt.

3.3 Projecten waaraan de alliantie Oost meewerkt

1. Betere aansluiting Wijkservicepunten – Wijkzorg/ wijknetwerken samen met het stadsdeel als **medeorganisator en spreker**.
2. Leefbaarheid in de Indische Buurt. Gestart voorbereiding in jan – loopt t/m begin 2020 door HvO-Querido en Eigen Haard als **lid van de stuurgroep** van het project.

3. Project Zorgen voor elkaar Amsteldorp, uitwerking en werving gestart feb, uitvoeringsfase maart t/m oktober samen met. het stadsdeel, ZGAO en Dynamo als **lid van de stuurgroep** van het project.
4. Tekorten in de arbeidsmarkt HbH; Amsterdam Thuishulp/Zonzorg stedelijk i.s.m. OJZ **als trekker** van het project.
5. Stedelijke activiteiten; zie gezamenlijk jaarplan allianties Wijkzorg **als samenwerkingspartner en/of initiatiefnemer**

4. Toegang

Toelichting: zie het uitgebreide plan.

Algemene conclusie rondom de opdracht toegang:

- Sleutelfiguren in de wijk inzetten is arbeidsintensief maar heeft direct resultaat als deze altijd dichtbij/nabij is en diegene directe, korte lijnen heeft met zorg en/of welzijn.
- Hoe kleinschaliger des te groter het bereik.
- Via een lokaal netwerk kan het als een lopend vuurtje gaan bij wie bewoners kunnen zijn; laagdrempelig en persoonlijk contact werkt.
- Wijkservicepunten, buurtpunten e.a. locaties zijn direct de toegang tot zorg en ondersteuning dichtbij.

5. Netwerkvorming/versterking

Toelichting: zie het uitgebreide plan.

Algemene bevindingen en conclusies

- Er is een vaste kern deelnemers en er melden zich steeds weer nieuwe partijen en personen die aanhaken.
- De reacties zijn positief en de waardering van wijktafels en andere activiteiten met name de uitwisselingsbijeenkomsten zijn goed tot zeer goed.
- Het is continu een uitdaging om de wijktafels goed te managen en netwerkactiviteiten aansprekend, relevant en leuk te maken.
- Goede netwerkactiviteiten zorgen voor interactie, meer kennis, contacten en enthousiasme.

6. Deskundigheidsbevordering

Toelichting: zie het uitgebreide plan.

De deskundigheid van professionals is mede vergroot door de brede uitwisseling binnen de netwerken waarmee vaardigheden worden geleerd en de kwaliteit verbetert. Netwerken bieden tussen- of wel leerruimte.

Sinds oktober 2019 is Broodje Casus maandelijks gestart. Er zijn deelnemers vanuit informele zorg, participatie, welzijnscoach, ouderenzorg, cliëntondersteuning, paramedicus, specialistische zorg, PoH en GGZ. Het bestaat overwegend uit deelnemers die nog niet bij wijktafels bekend of aangesloten zijn waardoor we een nieuwe doelgroep van netwerkpartners hebben bereikt.

7. Jaarplan 2020

De alliantie Oost verwacht in 2020 een grotere taak te hebben om het enthousiasme voor netwerksamenwerking te blijven stimuleren van netwerkpartijen. Het einddoel is om meer commitment, verantwoordelijkheid en gedeeld eigenaarschap te realiseren. Vanuit het veld kunnen we met aanjagers enthousiasme creëren en veranderingen op gang brengen mits dit ondersteund wordt door de gemeente. Daartoe is het nodig om te zorgen voor een eenduidige communicatie. Hierin zijn de eerste stappen gemaakt en dat willen we verder uitwerken.

De focus ligt op het versterken van de lokale wijknetwerken en samenwerking met het stadsdeel. Naast de netwerken in de wijk - van woningbouw, wijkagent, allerlei formele en informele partijen en personen - zijn er ook ketennetwerken, expertisenetwerken en allerlei andere subnetwerken waarmee Wijkzorg verbinding maakt. In 2020 zullen we dit in kaart brengen als onderdeel van een soepele overgang.

Hoofddoelen voor 2020:

1. **Enthousiasmeren** via netwerkactiviteiten en goede communicatie
2. Meer **commitment & gedeeld eigenaarschap** realiseren door netwerkactiviteiten samen te organiseren; meer betrokkenheid vanuit organisaties bij wijktafels en andere bijeenkomsten.
3. Bijdragen aan een **soepele overgang** waarbij we gebiedsgericht en nauw willen samenwerken met het stadsdeel en de nieuwe uitvoeringsorganisatie.

Subdoelen:

1. De verschillende netwerken en toegang goed aan het licht brengen
2. Projecten integreren en verder ontwikkelen
3. Samenwerking op thema's en per buurt verder versterken
4. Focus en aandacht vragen voor een aantal thema's

Hoofdvraag:

Hoe kunnen de organisaties rondom informele zorg formeel een stem en positie krijgen vanaf 2021?

Planning

Gedurende het jaar zullen we blijven inspelen op ontwikkelingen. Desondanks is de planning dat we in het eerste half jaar zoveel mogelijk werken aan de eigen activiteiten, projecten en doelen. In het tweede half jaar zal de overgang naar 2021 meer tijd vragen naast dat we focus op de netwerksamenwerking houden.

8. Uitwerking plannen

8.1 Voortzetting van netwerk versterken en netwerkactiviteiten:

wijktafels, themabijeenkomsten, workshops, uitwisselingsbijeenkomst, casuïstiekbespreking (broodje casus), pitch & (Pr)Oost, themamaand met o.a. tours.

Voor de **wijktafels** is het doel om meer organisatiebinding te bewerkstelligen en voor een aantal wijktafels is het een uitdaging om actieve buurtbewoners (terug) aan tafel te krijgen. De thema's voor de wijktafels worden bottom up bepaald waarbij we ook de suggestie doen dat ze met een thema vanuit de gebiedsopgave aan de slag gaan.[8] Het aantal wijktafelbijeenkomsten in Oost varieert per wijktafel van eens in de 6 – 8 weken .

Daarnaast worden circa 4 **themabijeenkomsten** (gezamenlijk) georganiseerd. **Workshops** worden tijdens de wijktafel of themabijeenkomsten gegeven die vaak kort van tevoren worden aangevraagd of aangeboden vanuit het netwerk.

Casuïstiekbespreking is een vast onderdeel van de wijktafel en volgens de AKAD-methodiek. In de praktijk wordt casuïstiek niet altijd besproken.

Broodje Casus – multidisciplinaire casuïstiekbespreking voor Oost - wordt maandelijks voortgezet met iedere 3 maanden een evaluatiemoment tussen de trekker van Broodje Casus en de projectleider Wijkzorg Oost.

Pitch & (Pr)Oost eens per 3 maanden afhankelijk van andere activiteiten en de agenda.

Juni wordt in Oost een **themamaand** waarbij zoveel mogelijk initiatieven en organisaties en allerlei netwerken de aandacht krijgen. Zij worden aangespoord om een activiteit te organiseren dan wel om zich zichtbaar te maken. Het doel: meer verantwoordelijkheid en eigenaarschap van de wijknetwerken bewerkstelligen. Het thema is: de aansluiting tussen zorg en de sociale basis.

Einde van het jaar willen we de **uitwisselingsbijeenkomst** organiseren samen met de nieuwe uitvoeringsorganisatie van de Buurtteams. Thema en inhoud: in overleg nader te bepalen met vragen/casussen vanuit het netwerk.

8.2 Koppeling van projecten en nieuwe projecten

De verschillende projecten waaraan we hebben (mee)gewerkt, die nog lopen en de projecten die in de voorbereidingsfase zijn, willen we integreren.

Gebieden: Indische Buurt (Oost) en Oud-Oost (Dapperbuurt)

Project 1: Netwerkversterking in de Indische Buurt Oost – Dapperbuurt

De thema's: GGZ in de wijk, oudere migranten, armoede, eenzaamheid, routing signalering, samenwerking tussen informeel en formeel, aansluiting sociale basis en andere domeinen.

Aanleiding: Het project Leefbaarheid in de Indische Buurt (toegang en signalering vanuit woningcorporaties – Eigen Haard en HvO-Querido). Verbondsteam Dapperbuurt (toegang en GGZ). Twee onderzoeksprojecten in 2018 – 2019 van de studenten over de blinde spot in de Indische Buurt Oost en een over het platform Informele Zorg vanuit Buurthulp Oost in de Indische Buurt. Ten slotte nog een thema wat nog op tafel lag: de problematiek onder migrantenouderen in de Indische Buurt.

Al deze projecten worden gekoppeld en versterkt waarbij we zorgen voor wisselwerking en uitwisseling tussen de betrokkenen. Wat we bewerkstelligen met deze integrale aanpak is het

[8] Voor de gebiedsgerichte opgave zie onsgebied.nl

versterken van het lokale netwerk in de Indische Buurt Oost en de Dapperbuurt. Hierbij zullen we extra samenwerking zoeken met de gebiedsmakelaars en het stadsdeel. Het Verbondsteam Dapperbuurt heeft al enthousiast gereageerd om hierin samen op te trekken. Vanuit de alliantie zullen met name Assadaaka Community (die de beoogde doelgroepen al bereikt), Civic (Indische Buurt - Oost) en Dynamo (Dapperbuurt) hieraan meewerken.

Gebieden: Watergraafsmeer en Oostelijk Havengebied

Project 2: Naar een vraaggericht wijknetwerk voor de toekomst[9]

De afgelopen jaren hebben de verschillende dorpen in Watergraafsmeer de focus gehad met losse projecten rondom toegang en ouderen. Dit willen we zoveel mogelijk laten integreren en verbinden met ook initiatieven vanuit het stadsdeel en de Ouderen Advies Raad die hierin actief is (denk aan valpreventie of langer thuis). Het doel is een integraal netwerk voor ouderen en het uitbouwen van een vangnet in de wijk(en) voor mensen vanuit de GGZ en LVB. Daarbij benutten we leerervaringen uit de eerdere projecten en het Oostelijk Havengebied vanuit het nieuwe project “Naar een vraaggericht wijknetwerk voor de toekomst” als ook de ervaringen van Dynamo en Philadelphia en de keten AKAD LVB Oost.

De samenwerkingspartners zijn: De Eester/De Buurtbel, Civic, ZGAO, huisartspraktijk, een actieonderzoeker, extern projectleider, het stadsdeel en diverse andere netwerkpartijen.

Dit nieuwe project integreert allerlei methoden en netwerkinstrumenten die binnen Wijkzorg worden gebruikt en verder ontwikkelt. Een initiatief van bewoners die de brug met formele zorg heeft gemaakt. Wij omarmen dit project dan ook ten volle.

Rol alliantie: heeft een aanjagende en inspirerende rol binnen het project. Draagt financieel bij in middelen en in tijd. Zorgt voor de verbinding tussen de leerervaringen en koppeling met de Watergraafsmeer.

Nieuw focusgebied: IJburg

De projectleider Wijkzorg neemt IJburg in 2020 als focusgebied wat betreft netwerkvorming tussen zorg en de sociale basis met name de kleine buurtinitiatieven. Als alliantiepartijen zijn MEE, Dynamo en de Regenbooggroep hierbij betrokken. Dit gebied heeft tot op heden te weinig aandacht gekregen en een gepland onderzoek door studenten van de HvA is voor de tweede keer afgezegd. De wijktafel IJburg wordt door drie medewerkers van Dynamo georganiseerd met een cliëntondersteuner van MEE. Er is dus weinig binding met IJburg van andere professionals.

Oost breed

Naast de reguliere netwerkactiviteiten zullen we in 2020 zorgen voor:

- Meer aandacht voor eenzaamheid, schulden en andere problematiek onder jongeren in samenwerking met de sociale basis, de Regenboog Groep, Dynamo, Volksbond/Streetcornerwork e.a. via themabijeenkomst(en) en/of de wijktafels.

[9] Zie bijlage projectomschrijving

- Meer overzicht per wijk: wat speelt in een buurt. Deze kennis ligt bij de sociale basis en de gebiedsmakelaars wat we gezamenlijk bekend kunnen maken, wat is de verborgen problematiek en de "witte vlekken" (jaarplan 2019) . Via buurtbijeenkomsten, wijktours en per buurt een cijfersoep: het gesprek voeren op basis van de cijfers. Wat klopt, waarom en hoe verder?

9. Communicatie 2020

De projectleider van Wijkzorg Oost heeft het initiatief genomen om samen met de afdeling communicatie van de gemeente vanaf december 2019 t/m eind 2020 samen te werken. Voor het werkklimaat is het belangrijk dat er eenduidigheid is in de communicatie, dat de Verbondsteams hun enthousiaste verhalen delen en dat er duidelijkheid komt zodat het hele netwerk de voortgang kan volgen. Daarom is besloten dit helder en eenduidig te communiceren met een aantal acties, waaronder artikelen/ interviews, die zowel via Wijkzorg als in de nieuwsbrief Wmo gepubliceerd worden.

Nieuwsbrieven en berichten via de website blijven de communicatie-instrumenten. De foto's op de website worden geactualiseerd en er zullen verschillende themapagina's worden toegevoegd op thema zoals mantelzorg en een aparte pagina voor de themamaand.

Voor de themamaand in juni wordt meer exposure gegenereerd waarbij Wijkzorg Oost niet de afzender is maar het gezamenlijke initiatief waarvoor nog een pakkende titel verzonnen wordt. Naast de eigen website worden de communicatiekanalen van partners benut zoals hun intranet, nieuwsbrieven, websites, social media van alle deelnemende organisaties, locaties en de gemeente (nieuwsbrief Wmo maar ook facebookpagina's van het stadsdeel). Daarnaast plaatsen we berichten op digitale buurtplatforms zoals de buurtbalie.nl, oost-online en benaderen lokale media.

10. Aanbevelingen

1) Directe en gelijkwaardige samenwerking met informele zorg behouden - strategisch

Het opbouwen van de samenwerking tussen formele zorg en informele zorg is een tijdsintensief proces geweest. Met name in Oost zijn stappen gemaakt door interventie en het continu betrekken en consulteren van partijen voor informele zorg en ondersteuning bieden waar nodig. Dit heeft geresulteerd in wederzijds begrip en vertrouwen in de samenwerking. De scheidingslijn tussen formele en informele zorg is meer gedicht; samen en naast elkaar. Succesfactor: zoveel mogelijk aanvullend op elkaar zijn waarbij formele zorg- of welzijnsprofessionals de regie niet overnemen maar ondersteunen.

Voorwaarden Een duurzame samenwerking tussen informeel en formeel betekent ook dat deze samenwerking op managementniveau gewaarborgd moet worden. En tevens het werkkader dat medewerkers tijd krijgen om deze samenwerking vorm te geven: bij cliëntenbegeleiding en om deel te kunnen nemen aan o.a. een Platform Informele Zorg.

Ons advies is om de samenwerking tussen organisaties informele zorg en de Buurtteams formeel te bepalen en vast te leggen. De kanteling is eenmaal gebaseerd op de bijdrage van informele inzet en houdt dus geen stand zonder de informele kant op waarde te schatten. Daarbij benadrukken we dat informele zorg/inzet niet gratis is; er is juist extra geld nodig en ondersteuning. Het kan een idee zijn

dat informele zorg ook deels vanuit de Wmo ondersteund wordt. Dat doet recht aan wat zij betekenen en daarmee is een financiële blokkade uit de weg geruimd.

2) **Wijktafels Oost voor de verbinding tussen informeel en formeel** - uitvoerend

In Oost is het eigenaarschap te beleggen bij diverse organisaties. De organisatie per wijktafel gebeurt al door kernteams die bestaan uit uitvoerenden vanuit zorg, welzijn en informeel of een fysiek domein (zoals wonen). Voor de aansturing en het coachen van de kernteams van de huidige negen wijktafels werkt de projectleider Wijkzorg met meerdere betrokken teamleiders samen. Verwachting: doorgang van alle 9 wijktafels.

Aanbevelingen:

a) een of twee coördinator(en) voor alle wijktafels waarbij teamleiders vanuit zorg of welzijn per wijktafel betrokken blijven en tweejaarlijkse een TLO wijktafel organiseren.
b) De samenstelling van het kernteam uitbreiden met het Buurtteam naast de huidige samenstelling van (lokale) partners uit (in)formele zorg, welzijn en informeel waardoor een gelijkwaardige samenwerking en er gedeelde verantwoordelijkheid blijft bestaan in de ondersteuning van Amsterdammers in de wijk.

3) **Samenwerking op organisatieniveau tussen zorg en welzijn**

Aanbeveling: over het cliëntniveau, persoonsgebonden en lokale netwerken heen organiseren dat beleid en managementlagen vanuit verschillende organisaties elkaar vinden voor de gezamenlijke aanpak van maatschappelijke problematiek.

Om het netwerk te verduurzamen, is samenwerking op organisatieniveau een voorwaarde. Bij de allianties Wijkzorg is geregeld dat zorg en welzijn op managementniveau samenwerken; niet vanuit organisatiebelangen maar met een gezamenlijke missie en opdracht. Het geeft inzicht in elkaars werkveld, hiaten of overlappingen worden zo ontdekt en ook hoe elkaar aan te vullen. Een open houding, nieuwsgierigheid en goede informatie-uitwisseling zijn daarbij succesfactoren. Zo heeft het in Oost al tot samenwerking geleid rondom deskundigheid van medewerkers en een betere zorg en ondersteuning van bewoners.

Het advies is dan ook om zorg en welzijn blijvend aan elkaar te verbinden. Zorg en welzijn versterkt, vult elkaar aan, voorkomt escalaties, etc.

4) **Partnership met de gemeente**

De co-creatie met een open houding (niet weten en samen leren) is een absolute meerwaarde en succesfactor gebleken. Door afstemming en samenspel kan er efficiënter beleid worden gemaakt.

Voor vragen en/of meer informatie:
Charissa Maduro, Projectleider Wijkzorg Oost
e c.maduro@wijkzorg-amsterdam.nl
w www.wijkzorg-amsterdam.nl
w www.wijkzorg-amsterdam.nl/oost